ρετσινᾶτο, καμμιὰ σαλάτα καὶ.... τὸ λογαριασμό!

Ἐπτέλους βγῆκαν, καὶ πελευταῖος ὁ Ἀντρέας. Ἠλιάστηκαν, στέγνωσαν σ' ἕνα τέντωτο τῆς ὥρας —κουδούνια!— καὶ ντύθηκαν. Ἕτοιμοι καὶ πεινασμένοι σὰ νὰ μὴν εἶχαν φάει τρεῖς ἡμέρες!

Ἀλλὰ μέσα σ' αὐτὴ τὴ φασαρία, ἡ Δήμητρα, παράμερα, εἶχε μιὰ σκηνοῦλα μὲ τὴ μάμμά της.

— Νὰ μὴν κάνῃς πάλι τὰ ἴδια μὲ τὸν Αἰμίλιο! τὴ μάλωσε. Ἔγινες ρεζίλι! Νᾶξερες κοροϊδία ποὺ σοῦ πάτησαν! Ἔτσι κάνουν τὰ κορίτσια;

— Καὶ τί ἔκαμα; ἀποκρίθηκε αὐθάδικα ἡ Δήμητρα. Ἐξοχὴ εἶνε, ἐκδρομὴ εἴμαστε. Δὲν μποροῦσα νὰ πάω λίγο περίπατο μ' ἕναν..... φίλο τοῦ ἀδερφοῦ μου;

— Μποροῦσες, ἀλλὰ ὄχι νὰ λείψῃς, νὰ χαθῇς μαζί του τόσες ὧρες!....

— Σιγά!....

— Ναί, σιγά! Ἂν τὸ ξανακάνῃς, θὰ τὸ πῶ τὸ βράδυ τοῦ πατέρα σου καὶ νὰ τὸ ξέρῃς!

— Καλύτερα νὰ τοῦ πῆτε.... νὰ μ' ἀταλλάξῃ πιὰ ἀπὸ τὸν Ἀντρέα!

— Ὤ! τί θὰ πῇ αὐτό; σοβαρά;....

— Θὰ πῇ, σοβαρότατα, πὼς ὁ Ἀντρέας δὲ μ' ἀρέσει καὶ δὲν θὰ τὸν πάρω ποτέ!

Ἡ γριὰ ἐθύμωσε.

— Νὰ μοῦ κάνῃς τὴ χάρη! .. Αὐτὸ νὰ τὸ πῇς τοῦ πατέρα σου ἐσύ! Μὴ μ' ἀνακατεύεις μὲ τὰς παλαβωμάρες σου!... Ἀκοῦς ἐκεῖ! ἐπειδὴ σοῦ φώναξε τώρα ἕνας ἄλλος!... Ἄφησέ με! δὲν εἶνε ὥρα γιὰ κουβέντες..... Στὸ σπίτι τὰ λέμε!.....

Τῆς γύρισε τὴν πλάτη. Κι' ἡ Δήμητρα ζύγωσε πάλι τὸν Αἰμίλιο. Εἶχε ντυθεῖ κι' αὐτὸς καὶ σουλατσάριζε μπροστὰ στὸ στρωμένο τραπέζι.

— Σπεγνώσατε καλά; τὸν πείραξε ἡ Δήμητρα. Ἐλᾶτε τώρα νὰ καθήσουμε.... κοντά—κοντά....

Ἐκεῖνος ἔκανε τὸν ἀνόρεχτο.

— Ἀπὸ τώρα στὸ τραπέζι;.... Δὲν πεινῶ καθόλου!

— Ὤ! ἀτόρησε ἡ Δήμητρα. Ἀκόμα δὲν χωνέψατε τὸ πρωϊνό;.... Μὰ τί ἄνθρωπος εἶστε σεῖς; Δὲν κολυμπᾶτε, δὲν τρῶτε, δὲν....

— Ὄχι δά! τρώω.... θὰ φάω!.... Σ' αὐτὸ δὲν τὴ γέλασε. Κάθησε στὸ τραπέζι κοντά της κ' ἔφαγε.... τὸν περίδρομο. Ἂν καὶ μὲ τὸ ἴδιο ἀνόρεχτο ὕφος —ἔτσι, σὰ νὰ τοῦ ἐπέβαλλαν μιὰν ἀγγάρεια— ὁ ποιητὴς καταβρόχθιζε ἀλύπητα. Ἐκεῖ ποὺ ἔλεγες πὼς τέλειωσε, ξανάρχιζε. Κι' ἔπαιρνε γεννιαῖα.

— Μὰ δὶ μοῦ λέτε πὼς εἴστε φαγάς; τὸν πείραξε πάλι ἡ Δήμητρα. Καὶ δὲν πεινούσατε κιόλας.... Φαντάζομαι τί θὰ τρώγατε, ἂν ἤσαστε καὶ πεινασμένος, ὅπως ἐμεῖς!

Καὶ συλλογιόταν: «Ὡρισμένως δὲν ξέρει κολύμπι! Γι' αὐτὸ δὲν ἔπεσε στὴ θάλασσα, ὄχι γιατὶ φοβόταν μὴν τοῦρθῃ συγκοπή!.... Αὐτός; Βάζω στοίχημα πὼς θὰ πεινοῦσε καὶ πρὶν ἀπὸ δυὸ ὧρες!... Πῶς τρώει! καταβόθρα εἶνε!... Ἔ, μὰ φυσικά! Τέτοιο σῶμα θέλει νὰ τραφῇ. Χαλάλι του!....»

ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

(Τὸ τέλος στὸ προσεχές).

ΓΝΩΜΙΚΑ ΤΟΥ ΤΟΜΑΖΕΟΥ

— Ἡ ζήλεια εἶνε θαυμασμὸς μαζὺ μὲ θλίψη.

— Στὸν ἔρωτα ὁ ἄντρας εἶνε πιὸ ἐπιπόλαιος ἀπ' τὴ γυναῖκα.

— Ὅταν δὲν σᾶς ἀγαπᾶ ἕνας ἄνθρωπος, μὴ ρωτᾶτε αὐτὸν τὸν ἴδιο νὰ σᾶς πῇ τὸ γιατί. Ρωτῆστε μᾶλλον τὸν ἑαυτό σας.

— Πιὸ πολὺ ἡ ὠροιότης, παρὰ ἡ χρησιμότης τῶν πραγμάτων ἀνυψώνει τὴν ψυχὴ πρὸς τὸ Θεό.

— Δυσκολώτερο εἶνε νὰ κρύψῃς μιὰ ἐνάρετη πρᾶξι, παρὰ νὰ τὴν ἐκτελέσῃς.

— Ἡ περιέργεια εἶνε ἐνοχλητικὴ ὅσο κι' ὁ βῆχας.

— Πολλοὶ κάνουν τὸ καλό, μόνο καὶ μόνο γιατὶ οἱ ἄλλοι δὲν τοὺς κίνουν κακό.

— Ὁ πιὸ ἐγκαταλελειμμένος ἄνθρωπος εἶν' αὐτὸς ποὺ ἐγκαταλείπει ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτό του.

ΜΙΚΡΕΣ ΛΥΠΗΤΕΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΑΡΜΟΝΙΟ

Μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρό, ζοῦσε σὲ μιὰ πολιτεία τῆς Δύσης ἕνας τεχνίτης ποὺ ἔφτιανε μὲ τέχνη ἀσύγκριτη ἐκκλησιαστικὰ ἁρμόνια. Κάθε καινούργιο ποὺ ἔκανε, ἦταν τελειότερο ἀπ' τὰ προηγούμενα καὶ στὸ τέλος μάλιστα κατώρθωσε νὰ κατασκευάσῃ ἕνα ἁρμόνιο ποὺ εἶχε τὴ θαυματουργὴ ἰδιότητα νὰ παίζῃ μόνο του, χωρὶς νὰ τὸ ἀγγίζῃ κανείς, ὡραῖα νυφικὰ παραγούδια, ἂν ὁ γαμπρὸς καὶ ἡ νύφη ποὺ ἔμπαιναν σπὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ στεφανωθοῦν, ἔννοιωθαν μεταξύ τους ἀληθινὴ ἀγάπη.

Ἀφοῦ τὸ κατώρθωσε αὐτό, ὁ τεχνίτης πῆρε ἕνα γύρω ὅλα τὰ χωριὰ τῆς περιφερείας κ' ἀπ' ὅλες τὶς κατέλλες ποὺ βρῆκε, διάλεξε ἐκείνη ποὺ τοῦ φάνηκε πὼς ἦταν ἡ καλύτερη καὶ πὼς τὸν ἀγαποῦσε εἰλικρινά. Χωρὶς λοιπὸν νὰ χάσῃ καιρό, τὴν ἀρραβωνιάστηκε καὶ τὴν ἔφερε στὴν πολιτεία γιὰ νὰ τὴ στεφανωθῇ.

Ἡ μέρα τοῦ γάμου ὁρίστηκε γρήγορα κ' ἅμα ἔφτασε, οἱ συγγενεῖς κ' οἱ φίλοι συνόδευψαν τὸ γαμπρὸ καὶ τὴ νύφη στὴν ἐκκλησία, ὅπου θὰ γινόταν τὸ μυστήριο. Στὸ δρόμο ὁ τεχνίτης δὲν συλλογιζόταν τίποτ' ἄλλο, παρὰ τὸ θαυμαστό του ἁρμόνιο καὶ καμάρωνε μὲ τὴν ἰδέα πόσο θὰ ξιπαζόντουσαν οἱ προσκαλεσμένοι ὅταν θ' ἄκουγαν τὸ ἁρμόνιο νὰ παίζῃ μόνο του.

Πόσο μεγάλη ὅμως ἦταν ἡ ἔκπληξι κ' ἡ θλίψη του, ὅταν τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ γαμήλιος πομπὴ μπῆκε στὴν ἐκκλησία, εἶδε πὼς τὸ μουσικό του ὄργανο ἔμεινε ἄφωνο. Ἡ τελετὴ τελείωσε χωρὶς μουσικὴ κ' ὁ γαμπρὸς γύρισε στὸ σπίτι του μελαγχολικὸς καὶ σκεφτικός. Ἀφοῦ τὸ ἁρμόνιο δὲν εἶχε παίξει, αὐτὸ φανέρωνε πὼς ἡ γυναῖκα του δὲν τὸν ἀγαποῦσε. Βαθειὰ ἀπογοήτευσι τὸν κυρίευσε τότε κ' ἅμα σκοτείνιασε παράτησε τὴ γυναῖκα του, ἔφυγε ἀπ' τὸ σπίτι κρυφὰ καὶ ξενητεύτηκε σὲ τόπο μακρυνό.

Ἐκεῖ ἔπιασε δουλειὰ κ' ἔμεινε ἀρκετὰ χρόνια, χωρὶς νὰ θυμᾶται στὸ μεταξὺ ἢ νὰ ἐπιθυμῇ τὴ νειόνυφη. Στὸ τέλος ὅμως, μιὰ μέρα, σὰν νὰ ξύτνησε ἀπὸ βαθὺν ὕπνο, ἄρχισε νὰ συλλογίζεται καὶ νὰ νοσταλγῇ τὴν παρατημένη του γυναῖκα καὶ νὰ θέλῃ νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του. Πούλησε λοιπὸν ὅλα ὅσα εἶχε καὶ ξεκίνησε ἀμέσως γιὰ νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του.

Ὕστερ' ἀπὸ ταξεῖδι κάμποσων μηνῶν —γιατὶ εἶχε ξενητευτεῖ πολὺ μακρυά— ἔφτασε ἐπὶ τέλους στὴν πολιτεία του. Μὰ καθὼς ἔμπαινε μέσα σ' αὐτή, τὸ πρῶτο ποὺ ἀπάντησε μπροστά του ἦταν μιὰ κηδεία.

Ρώτησε τοὺς συνοδοὺς τοῦ λειψάνου γιὰ τὸν πεθαμένο καὶ τοῦ ἀπάντησαν πὼς ἦταν ἡ γυναῖκα ἑνὸς ὀργανοποιοῦ, ὁ ὁποῖος πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια τὴν εἶχε ἀφήσει κρυφὰ κ' εἶχε φύγει γι' ἄγνωστη χώρα.

Ἀκούγοντας αὐτὴ τὴν εἴδησι, ὁ ξένος ἄρχισε νὰ κλαίῃ, ἀλλὰ χωρὶς νὰ φανερώσῃ σὲ κανέναν πὼς αὐτὸς ἦταν ὁ ὀργανοποιός. Μόνο ζύγωσε σιγὰ—σιγὰ στὸ φέρετρο καὶ κάρφωσε τὰ μάτια του στ' ὡραῖο πρόσωπο τῆς νεκρῆς.

Ὅσοι ἀκολουθοῦσαν τὴν κηδεία, νόμισαν πὼς θᾶταν κανένας ἀπ' τοὺς φτωχοὺς ποὺ ἐλεοῦσε ἡ πεθαμένη καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὸν ρώτησαν ποιὸς ἦταν.

Τέλος τὸ λείψανο ἔφτασε στὴν ἐκκλησία. Μόλις ὅμως αὐτοὶ ποὺ τὸ κρατοῦσαν τὸ ἔμπασαν μέσα, τὸ ἁρμόνιο ποὺ εἶχε κατασκευάσει ὁ ξενητευμένος τεχνίτης, ἄρχισε νὰ παίζῃ μονάχο του μ' ἕναν ἦχο τόσο μελωδικό, ποὺ ὅλοι νόμισαν πὼς ἄκουγαν οὐράνια μελῳδία.

Ὁ τεχνίτης τότε ἀκούμπησε σιωπηλὰ σὲ μιὰ κολῶνα, σταύρωσε τὰ χέρια του κ' ἔκλεισε τὰ μάτια του, ἐνῶ δάκρυα χαρᾶς κυλοῦσανε σπὰ μάγουλά του.

Καταλάβαινε τώρα πὼς ὁ Θεὸς εἶχε ἀλλάξει τὴν καρδιὰ τῆς γυναίκας του καὶ τὴν εἶχε κάνει νὰ νοιώσῃ ἀγάπη γι' αὐτὸν μόνο ἅμα τὸν ἔχασε... Μὰ τώρα, ἀλλοίμονο, ἡ γυναῖκα του ἦταν ἐκεῖ μπροστά του πεθαμένη...

Ἐξαφνα, ἡ μουσικὴ σταμάτησε καὶ τότε ὁ ξένος, ποὺ ἦταν ἀκουμπισμένος σπὴν κολῶνα, σωριάστηκε κάτω ξερός. Οἱ ἄλλοι ἀπὸ γύρω ἔτρεξαν νὰ τὸν σηκώσουν, ἀλλὰ ἦταν ἀργά.

Ὁ ξενητευμένος τεχνίτης εἶχε πεθάνει. Εἶχε πεθάνει ἀπ' τὴν πολλὴ συγκίνησί του καὶ πήγαινε τώρα ν' ἀνταμώσῃ τὴ δυστυχισμένη του γυναῖκα καὶ ν' ἀγαπηθῇ μαζύ της στὸν ἄλλο κόσμο, τὸν κόσμο τῶν ψυχῶν....